

Сьогодні
30.01.2025

Урок позакласного читання №3.
Читання поезій про рідний край.
Ліна Костенко «Кобзарю»,
Микола Щербак «Волошки»

Мета: повторити поняття: метафора, порівняння, епітет, патріотична лірика; розвивати навички читання ліричних творів, розпізнавати емоційне ставлення до зображуваного, зміни настрою, різноманіття почуттів ліричного героя; розвивати навички аргументування власної думки; виховувати повагу до однокласників, до інакшої думки, до рідної країни.

➤ Сьогодні на нашому уроці діють п'ять правил.

- Правило «підведеної руки».

- Співпраця в парі.

- Уміння слухати.

- Працювати творчо.

- Бути активним.

Сьогодні ми поговоримо про поезії
Ліни Костенко та Миколи Щербака,
адже ці автори писали твори про
рідний край.

Перевірка домашнього завдання

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

Порівняння є в рядку:

А) «Зоре моя вечірняя»;

Б) «У Дніпра веселочка / Воду
позичає»;

В) «Мова моя — мов дівчинка у
віночку»;

Г) «Божий білий цвіт!»

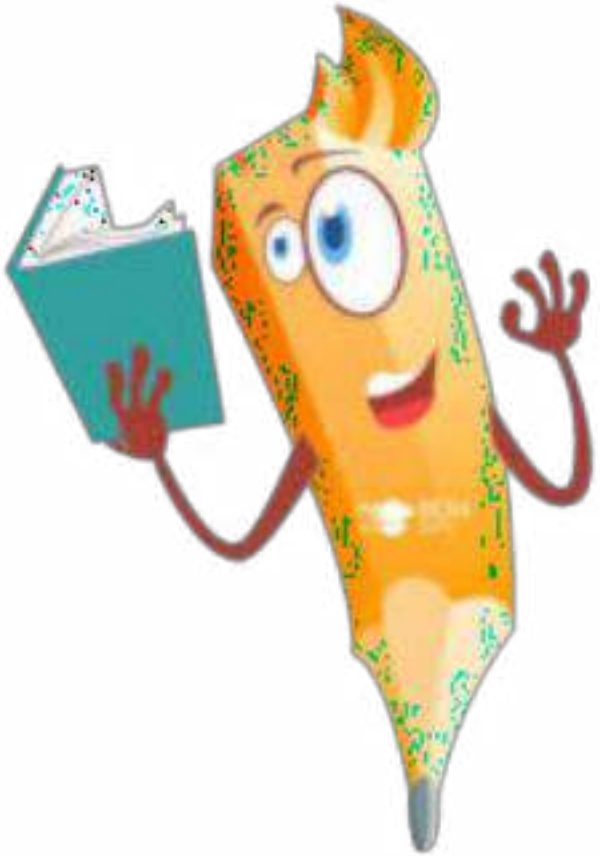
Порівняння є в рядку:

А) «Зоре моя вечірняя»;

Б) «У Дніпра веселочка / Воду
позичає»;

В) «Мова моя — мов дівчинка у
віночку»;

Г) «Божий білий цвіт!»

Епітети є в усіх рядках, ОКРІМ:

- А) «Далека пісня жалю»;
- Б) «Коли на чорний шлях ступав»;
- В) «А сич в лісі та на стрісі / Недолю віщує»;
- Г) «Терновими стежками йде».

Епітети є в усіх рядках, ОКРІМ:

- А) «Далека пісня жалю»;
- Б) «Коли на чорний шлях ступав»;
- В) «А сич в лісі та на стрісі / Недолю віщує»;
- Г) «Терновими стежками йде».

Відскануй QR-код !

Читання поезії Ліни Костенко «Кобзарю»

Кобзарю, знов до тебе я приходжу,
бо ти для мене – совість і закон.
Прости, що я дрібницями тривожу
твій вічний, твій глибокий сон.
А може, це не зовсім і дрібниця,
Ти ж бачиш сам, які складні часи:
Великі струси. Перелом традицій.
Переосмислення краси.
І вічний рух – у всесвіті, у світі.
Лише могила з місця – ані руш...
О скільки стало в нашому столітті
скалічених і безнадійних душ!

Читання поезії Ліни Костенко «Кобзарю»

Ну, що ж не дивно, покрутився глобус
в диму, в пожежах, у кривавій млі.
Захворів дехто на морську хворобу,
хитається по палубі землі.
Розхитаний, спустошений і кволий,
біда, якщо в мистецтво забреде,
шукає форм, не бачених ніколи.
Шукає форм, нечуваних ніде.
І тут же – просто шукачі прокорму,
і шахраї, і скептиків юрма –
шукають найсучаснішої форми
для того змісту – що в душі нема.

Читання поезії Ліни Костенко «Кобзарю»

Возрадуйтеся, прадіди печерні,
 ось пролунав новітній благовіст!
 В абстракції, в модерні, в істерії
 конає в корчмах витончений зміст.
 І сам на себе поглядає збоку –
 Чи є в його агонії краса...
 Кобзарю мій! Поете мій високий!
 А як же ти поезії писав?
 – Я не писав. Я плакав і сміявся.
 Благословив, співав і проклинав.
 Сказати правду – мало турбувався,
 як я при цьому збоку виглядав...

- ✓ До кого звертається ліричний герой на початку твору?
- ✓ Ким для Ліни Костенко є Тарас Шевченко?
- ✓ У якій формі побудовано вірш?
- ✓ Про що розкаже ліричний герой Кобзареві?
- ✓ Визначте основну думку поезії.

Визначте засоби художньої виразності в поезії «Кобзарю»

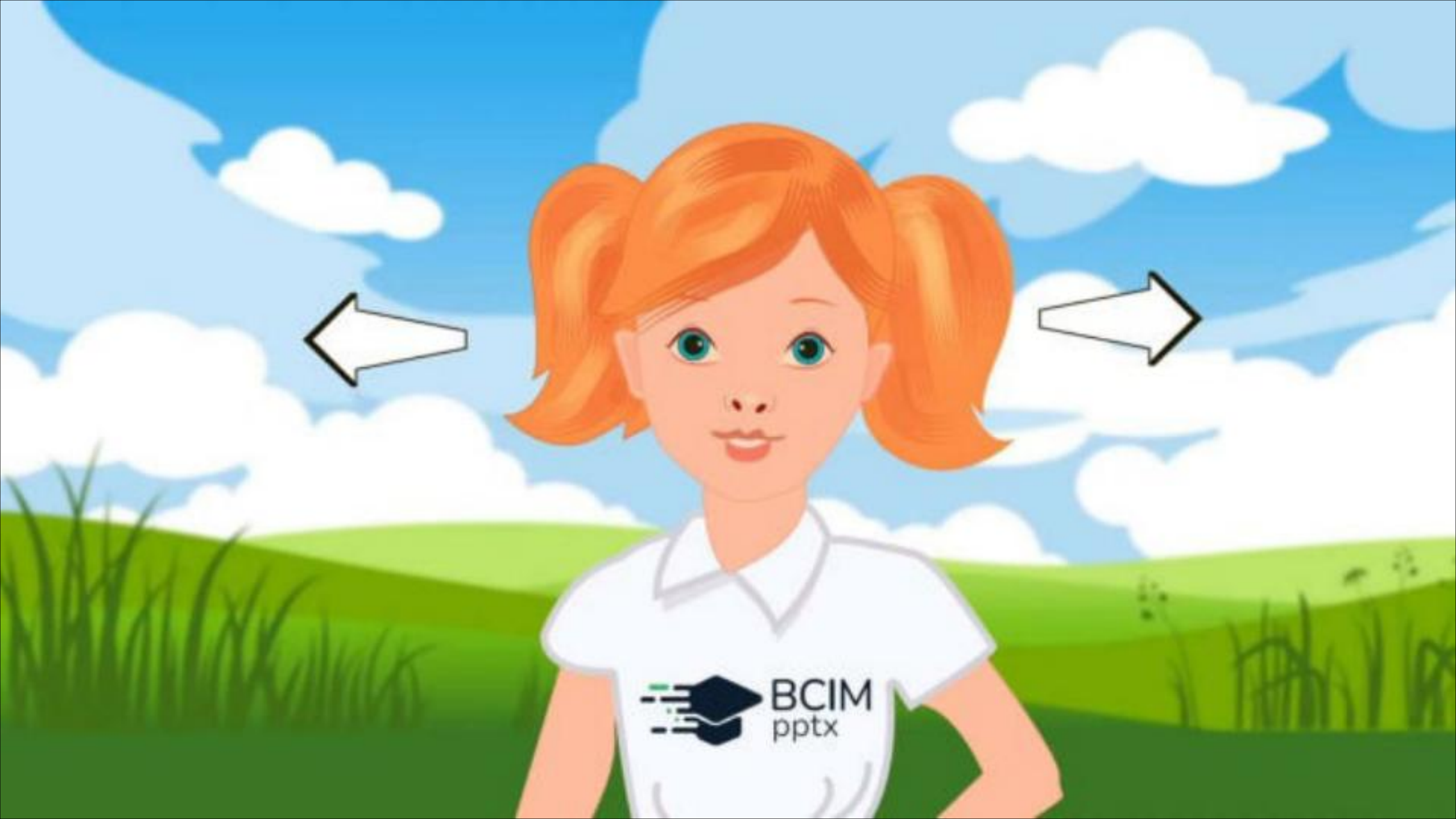
Епітети:

вічний, глибокий сон; складні часи; великі струси;
вічний рух; скалічені і безнадійні душі; кривава
мла; прадіди печерні; новітній благовіст.

Метафори: покрутився глобус

в диму, в пожежах; хитається по палубі землі; біда
шукає форм, не бачених ніколи; конає в корчмах
витончений зміст.

Народився на Черкащині. Під час Другої світової війни був на фронті. Потім потрапив у полон у німецькі концтабори. Після війни вчителював у Баварії.
У 1950 році емігрував до США.
Такими словами згадував дитинство та рідний край:

«Рідна Шевченкова земля. З дитинства
й раннього юнацтва припадаю до її
лона. Чарівна природа. Мамина пісня і
казка. Батькове й братове добре слово.
"Кобзар" – як Євангеліє на столі.
Шевченкові вірші й поеми напам'ять!
Кирилівка (старші люди казали
Керелівка) – рукою подати. Земля диха
Шевченком!...».

Ми ходили в поле зранку-
 Я, Богданчик і Оксанка.
 І у житі між стеблинок
 Назривали волошинок.
 І мені здалося трошки,
 Що синесенькі волошки
 Під промінням сонця зранку,
 Ніби очі у Оксанки.
 А Богданчик гордовито
 Нам промовив: —Стигле жито
 І волошки світло-сині —
 То мов прапор України!

Які почуття викликав у вас вірш
«Волошки»?

Назвіть епітети та порівняння,
які використовує Микола
Щербак у своїй поезії.

Епітети:

синесенькі волошки, стигле
жито, волошки світло-сині.

Порівняння:

**волошки світло-сині – то мов
прапор України; синесенькі
волошки ніби очі у Оксанки.**

**Подумайте, чи вдалося б поетові
донести мотив свого твору до
читачів/читачок без цих художніх
засобів.**

**І група: визначити спосіб
римування в поезії Ліни
Костенко «Кобзарю».**

**ІІ група: визначити спосіб
римування в поезії
Миколи Щербака
«Волошки».**

Кобзарю, знов до тебе я приходжу,
бо ти для мене – совість і закон.
Прости, що я дрібницями тривожу
твій вічний, твій глибокий сон.

А Б А Б

Перехресне римування

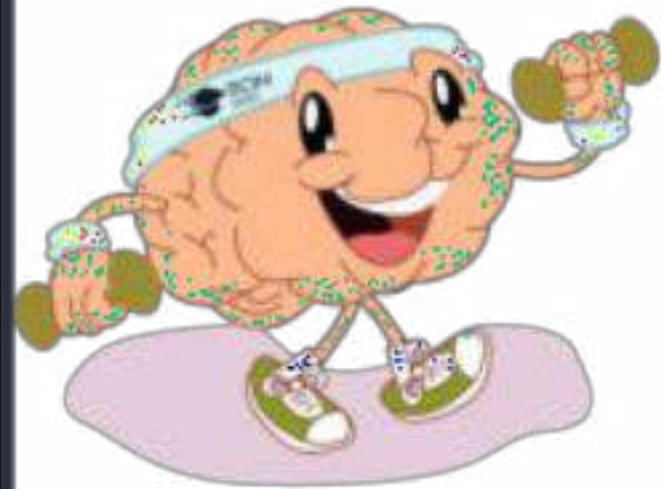
**Ми ходили в поле зранку-
Я, Богданчик і Оксанка.
І у житі між стеблинок
Назривали волошинок.**

А А Б Б

Суміжне/парне римування

- ✓ Доведіть, що вірші Ліни Костенко та Миколи Щербака належать до патріотичної лірики. Схарактеризуйте цей вид лірики.
- ✓ Які художні образи є головними в цих творах?
- ✓ Які життєві цінності людини і громадянина/громадянки залишаються вічними?
- ✓ Як ви оцінюєте свою роботу з цієї теми?

Рефлексія. Вправа «Веселка»

Я не міг, не хотів це робити.

Я це робив, але не вдалося.

Я це робив із допомогою.

Я це робив, хоча були помилки.

Я це робив, але не відразу.

Я це зробив.

Це було дуже просто!

Прочитати інші
поезії Ліни Костенко
та Миколи Щербака.

